

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petih vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inzerati petih vrst a Din 4.— Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— Rokopisi se ne vračajo

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafjeva ulica št. 5.
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Živahni boji v Španiji:

Zakaj še ni odločitve

Kljub premoči v orožju general Franco ne more zadati republikancem odločilnega udarca, ker zaradi četniške akcije kmetov in delavcev ne more zbrati vseh sil pred Madridom

MADRID, 26. febr. Na španskih bojih se povsod razvijajo živahne borbe. Baski niso zavzeli samo predmestij Ovieda, temveč nadaljujejo svojo ofenzivo na zelo široki fronti. Francova vojska te ofenzive doslej ni mogla ustaviti, čeprav so ji bila poslana v forsiranih pohodih znatna ojačenja na pomoč.

Tudi nenadna ofenziva vladnih čet na jugu, na Sierr Nevada med Granado in Motrilom, napreduje, dasi o njej še niso znane podrobnosti. Nasprotno nadaljujejo Francove čete ob izlivu Ebra, kjer so bile pred nar dnevi ustavljene od republikancev, svoje prodiranje ter so zavzele Fuenfiračo na poti v mesto Montabla.

Vse te akcije imajo samo en cilj, da bi se odvrnila pozornost in odtegnile večje čete z glavnega bojišča pri Madridu. Kako srditi so boji na zapadu in jugu od Madrida, dokazuje dejstvo, da so nekateri kraji že ponovno menjali svojega gospodarja.

Na obeh straneh se bore z velikimi težavami. Največja ovira na Francovi strani je ta, ker ne more večji vseh svojih sil na madridsko fronto in ker mora imeti povsod v zaledju znatne čete za obrambo mest proti četniški akciji kmetov in delavcev, ki so v tem pogledu neustrašivi. Republikanci se morajo na drugi strani boriti proti nezadostni obožovitvi, pomanjkanju discipline in nepopolnemu sodelovanju raznih pokrajinskih in političnih skupin. Te težave ovirajo eno in drugo stranko.

Dr. Beneš čsl. vojakom

Nevarnosti niso nobena novost, pač pa vir izkušenj

PRAGA, 26. febr. A. A. Snoči je predsednik republike dr. Beneš priredil večerjo na fast zastopnikov vojske. Udeležili so se je vojni minister Mahnik z višjimi uradniki vojnega ministrstva in častniki in podčastniki iz vseh vrst orožja in vseh narodnosti. Dr. Beneš je v svojem govoru dejal, da dobro poznamo nevarnosti v Evropi, vendar pa se nečemo bati ali pa pasti v paniko. To se je pokazalo v teku preteklih mesecev. Ne pretiravamo obsega nevarnosti,

da ne more zadati nasprotniku odločilnega udarca.

Boji za Madrid

MADRID, 26. febr. A. A. Vladno poročilo pravi: Uporniki so na fronti Guadalajare močno s topov obstreljevali vladne postojanke. Škoda ni bila velika. Naše baterije so uspešno odgovarjale. Na odseku Tajla je pristalo nemško lovsko letalo. Piloti smo ujeti. Včeraj dopoldne so uporniki izvršili hud napad pri Moncloi, bili pa so odbiti.

Begunci iz Španije

PARIZ, 26. febr. A. A. Včeraj je prišel v Saint Jean de Luz angleški rušilec »Lancaster« s 175 begunci iz Bilbao.

Obramba Madrida bo opuščena?

PARIZ, 26. febr. w. »Le Jour« javlja s francosko-španske meje, da so zopet razširjene govorice, po katerih namerava obramba Madrida opustiti mesto ter ga izprazniti. Priprave za to so že v teku. Velike množice municije in orožja so bile že odpeljane v Valencijo. Več bataljonov mednarodne brigade je koncentriranih južnovzhodno od Madrida, da bi mogli v primeru nadaljnje obkolitve mesta takoj odkorakati. Neznanci so zanetili, kakor javlja isti list požar v poslopje sovjetsko-ruškega poslaštva, pri čemer je nastalo več eksplozij.

25 nemških pilotov padlo
LONDON, 26. febr. g. »Daily Telegraph« javlja iz Bremenhavena, da so tam kaj v kratkem vpepili 22 trupel nemških letalskih častnikov, ki so padli v Španiji.

Nesoglasja v londonskem odboru

PARIZ, 26. febr. d. »Oeuvre« poroča o novih težavah, ki so se pojavile v londonskem odboru za nevmešavanje v španske zadeve. Gre predvsem za praktično izvedbo kontrole nad španskimi mejami. Francija je protestirala, ker hočejo poslani na pirenejsko mejo 160 nadzornikov, ter je pripravljena privoliti jih samo 130, kolikor bo tudi angleških nadzornikov na portugalsko-španski meji. Tudi Rusija se kaže nezadovoljna, ker ji je bil odkazan kontrolni pas na Atlantskem oceanu namestu na Sredozemskem morju.

V diplomatskih krogih poudarjajo, da bi Francija rada dosegla razširjenje kontrole na tujske legionarje in maroške čete, ker bi se moglo le na ta način preprečiti nadaljnje pošiljanje tujega vojaštva v Španijo. Tudi poudarjajo, da spadajo maroške čete pod suverenost maroškega sultana, zaradi česar se je treba vprašati, kako je mogoče, da jih general Franco pošilja v boj proti španski vladi.

Utrditev vzhodne ruske meje

RIGA, 26. febr. A. A. Sovjetski listi pišejo, da bo sovjetska zahodna meja varovana z verigo podzemeljskih utrd, ki se bodo raztezale od Ladoškega jezera do Črnega morja. Posebno bo utrjena ukrajinska meja s številnimi utrdami. Ruska obrambna linija na vzhodu Evrope bo neprodorna in tako zakrita, da je ne bo moglo odkriti nobeno oko letalca.

Göbbels o nevarnosti vojne

KÖLN, 26. febr. w. Na zborovanju narodne socialistične stranke je propagandni minister dr. Goebbels govoril o sedanjem zunanjem političnem položaju. Poudarjal je, da bo mir na svetu zagotovljen, če ne bo nihče mislil na to, da bi drugega napadel. Mogoče je celo, da si privoščimo luksoz, da bi bili pacifisti, če smo oboroženi. O problemu razdelitve Evrope v dva politična tabora je izjavil, da Nemčija te razdelitve ni zavrnila. Rešitev se ne rešeni problemov se more najbolje in najhitreje doseči z razgovori med posameznimi državami. Prišel bo dan, ko bo ves svet upošteval nemško svarilo pred komunistom, ono svarilo, ki more edino še rešiti zapad in njegovo kulturo. Vsak Nemec se zaveda, da se nemški narod nahaja na poti, da postane svetovni narod. Usoda nas žene, da ne postanemo samo luč lastnega naroda, ampak luč dobe v zgodovini sveta. Ta svet pa drvi v prepad. Mi smo novi svet in boljša Evropa, ki se že svetlika na obzorju.

Belgijski kralj v Stockholmu

BRUSELJ, 26. februarja A. A. Kralj Leopold III. je včeraj odpotoval v Stockholmu na proslavo rojstnega dne princa Karla, očeta pokojne belgijske kraljice Astride.

Brezposelni profesorski kandidati hočejo kruha in dela

Njihovemu občnemu zboru je prisostvoval tudi prosvetni inspektor g. Dolenc

Ljubljana, 26. februarja
Na bežigradski gimnaziji so imeli včeraj popoldne brezposelni profesorski kandidati svoj občni zbor, katerega se je udeležil tudi prosvetni inspektor g. Dolenc, kot zastopnika Profesorskega društva pa sta se občnega zbora udeležila prof. g. Vazzaz in prof. g. Bojc.

Doslej je bil običaj, da so brezposelni profesorski kandidati priredili sestanke, seje in občne zbornice kar pod milim nebom; ko so si pred dvema letoma ustanovili svoje brezposelno profesorsko društvo pa so v javnosti začeli opozarjati na bedni gmojni položaj našega diplomiranega intelektualca in tudi na to, da orepelostnost ne more baš najbolje vplivati na intelektualce, ki so živ povezani s svojim narodom, ker so sili študirati prav za prav iz idealnih nagibov, da prinesejo svojem narodu luč izobrazbe, v drugi vrsti pa tudi, da pridejo do boljšega kruha, kakor so ga bili eleezni njihovi kmetijski in delavski starši.

Občni zbor brezposelnih kandidatov se je torej vršil pod geslom težkih časov, ko inaceha je domovina. Morda pa se še kdo od starejših spominja tistih lepih časov, ko je Cankar pel o domovini kakor zdravju. Danes je to minilo. Naš intelektualci po 18 letih študija ni nič na boljšem, kakor brezposelni delavec z dvema razredoma ljudske soie. Zlostno, a resnično je dejstvo, da je človek še mlad, ko je dovršil najvišje soie, z diplomom v žepu, s 25tmi leti obsojen na bedno životarjenje najzadnejšega proletarca. Čemu so mu bile potem takem potrebne študije, blečanje solnin, raznih številnih taks, vlaganje pršenj, ki so ga stale lepih denarcev in nazadnje tisti kos diplome, za katero je potreben kolek 600 Din.

Društvo brezposelnih profesorskih kandidatov je resen opomin, da more voditi taka štiriletna ali celo petletna brezposelnost nujno do zlih posledic, kajti človek, ki mu domovina ne preskrbi kruha; v časih, ko se že vsak brezposelni istovesti z delomrničnem in smatra za manjvredno bitje, ki nima družbene legitimacije, ko ga lahko na cesti vsak stražnik ustavi kot kriminalen tip in odvde na policijo, tak človek z idealizmom in velikimi žrtvami, da si je priboril izobrazbo, bo postal zagrenjen in brez življenjskega poleta.

Potrebna je ugotovitev, da je v dravski banovini brezposelnih intelektualcev že nad 1000 (tisoč) in to stvarno brezposelnih. Mednje štejeemo nad 800 brezposelnih učiteljev in okrog 200 brezposelnih profesorjev. Vsi ti niso zavarovani nikjer socialno, ne pri okrožnem uradu dela, ampak vo-dijo sami o sebi in svojem bednem življenju točno statistiko.

Gospod inspektor je, videč, da se na prosvetnem oddelku ne prestanjo oglašajo brezposelni kandidati, prišel na omenjeni občni zbor. Povedal je, da je prišel predvsem zato, da pojasni položaj, kakršen je glede možnosti namestitve, obenem pa, da

pove milo in dobro besedo vsem tistim, ki so obsojeni na čakanje in ne pridejo do kruha in dela. Prilike res niso rožnate, je naglasil, ker možnosti, da pridejo novi mladi ljudje do kruha so samo te-le: vpo-kojitve dosluženih profesorjev, proračunska možnost, otvoritev novih oddelkov na gimnazijah, zavoljo čedalje večjega naraščanja dotoka in na zadnje smrtni slučaj.

Dosluženi profesorjev vsaj še za nekaj let ne bo, proračun določa za jesen za vso otvoritev 70 novih oddelkov in samo kakih 12 v Sloveniji. V tem primeru bo potrebnih 18 do 20 novih učnih moči. Pri tem pa je treba omeniti, da je ovira za olajšanje brezposelne profesorje v tem, ker bo država morala prevzeti profesorje mestne realne gimnazije, ki se od leta do leta po-draževajo, ostalo je pa tudi še nekaj predčasno vpokojenih in reduciranih profesorjev iz prejšnjih časov, tako da more dati brezposelnim profesorjem samo ta nasvet, naj se skušajo prebiti skozi življenje za enkrat kakor se vedo in znajo, najbolje je, da zastavijo svoje sile na literarnem polju. Glede resolucije pa je izjavil, da bi bili zaradi nje brezposelni profesorski kandidati pri poslednji sodbi pet minut več zasliševani, ker bi s tem zaman apelirali na spremembo dosedanjih prosvetnih in finančnih zakonov. Resolucija se je zato skrcila samo v milo prošnjo, naj bi prosvetna oblast upoštevala pri nameščanju vrstni red, kakor so brezposelni diplomirani profesorji po času dovršili svoje državne izpite. Občni zbor je sklenil, da odpošlje prosvetnemu ministru, ministru za socialno politiko in banški upravi pozdrav obenem z obrazloženo gmojni težav.

Novo izvoljeni predsednik se je toplim in bodrilnim besedam gospoda inspektorja kar najlepše zahvalil in zaključil občni zbor.

Greiser v Varšavi

VARŠAVA, 26. febr. Predsednik gdn-skega senata Greiser je prispel v Varšavo, da se udeleži lova v bialoviških gozdovih.

Vremensko poročilo

po stanju z dne 26. t. m. ob 7. uri jutraj.
Ratoče: —1, megla, 60 snega, srež.
Planica: —3, megla, 70 snega, sren, mala in srednja skakalnica in drsališče uporabljivo.

Kranjska gora: —3, barometer se dviga, megla, 25 snega, sren, sankališče uporabljivo.

Vršk Krnica: 150 snega, pršič.
Pokljuka: —3, oblačno, 110 snega, pršič, mala in srednja skakalnica uporabljivi.

Bistrica Boh. jezero: —1, jasno, 20 snega, sren.

Senjorjev dom: —7, 105 snega, pršič.
Pesek: 95 snega, pršič.
Rimski vrelci: 35 snega.
Moziška koča: 110 snega.
Logarska dolina: 120 snega.

Politični obzornik

Za carinsko zvezo z Bolgarijo

Težnja za jugoslovensko-bolgarsko carinsko zvezo je posebno živa v Bolgariji. Bolgarsko časopisje posveča temu vprašanju največjo pozornost in objavlja članke in novice, ki se nanašajo na ta problem. Tako je objavil »Mir«, eden najuglednejših in najstarejših bolgarskih dnevnikov, serijo člankov, v katerih se podrobno razpravlja o carinski zvezi med Bolgarijo in Jugoslavijo. V enem izmed teh člankov čitamo: »Jugoslavija nam je po krvi, jeziku in kulturi zelo bliska. Odnosaji med Bolgari in Jugoslovenci so bili res često skaljeni po raznih dogodkih, ki so jih ponajveč povzročili politični interesi in kombinacije zainteresiranih vevsel na Balkanu, toda nikdar ni prenehala obstojati sorodniška zveza slovanske krvi, ono veliko čustvo, ki veže dva brata, dva bratska naroda! Vkljub vsemu, vkljub vsemu naporom, da bi se Bolgari in Jugoslovenci za vedno razdelili, vendar so obstoječe vezi krvnega sorodstva vedno in vedno silile na dan in jih celo ni mogla razkrojiti niti prelita bratska kri. To dokazujejo dogodki in medsebojni odnosaji zadnjih petdeset let. Ako Madžarska lahko zaključí gospodarski sporazum z Italijo, kakor tudi s Češkoslovako, ako lahko Avstrija najde gospodarsko podporo od Italije in Rumunije, ako želi celo Francija osnovati Podunavski gospodarski blok, zakaj bi mi Bolgari in Jugoslovenci ne smeli skleniti carinske unije, dasi se zavečamo, da nas bo to sprva stalo mnogo truda, napora in žrtve?! Vsakdo, ki želi kaj doseči, mora biti pripravljen na žrtve, žrtvi v sedanjih težkih časih. Takšne žrtve se vsiljujejo in nalagajo tudi mnogo močnejšim, kakor smo mi. Zavedamo se: samo z naporom vseh sil se da doseči cilj — carinska unija — in mu vdihniti življenje! — Kakor je iz navedenih izjavaj razvidno, je pokret za carinsko zvezo z Jugoslavijo na Bolgarskem prav resno zamišljen in je tudi propaganda za to unijo prav živahna. Pripricani smo, da se bodo za stvar jeli zanimati tudi naši gospodarski krogi, ki so dali že opetovano pobudo za marsikatero koristno akcijo!

Zopet pokopavajo JNS

Seji glavnega odbora JNS posveča »Samouprava« dolg članek in piše med drugim: »Te dni se je sestel glavni odbor JNS na poziv svojega predsednika P. Živkovića. Koliko je ta dogodek »pomemben«, se najboljši vidi iz tega, da ga niti veliko informativno časopisje ni registrovalo. . . Po tej seji bo JNS definitivno razpadla in od nje bo ostal samo še neugoden spomin. Škoda je samo, da bo ta razvalina pokrila in zatrpala tudi nekatere osebe, ki so poštene in značajne, pa so verjeli ustanoviteljem stranke, da jim je bila res pri srcu država in narod. . .«

Preje sta pokopavala JNS »Slovenec« in zagrebški »Obzorje«, sedaj se je tema dvema pridružila še »Samouprava«, glasilo JRZ. Pa Jugoslovanska nacionalna stranka vkljub pogrebnim in nagrobnim člankom in noticam »Slovenca« in »Obzora« še vedno krepko živi in bo živel, čeprav je sedaj polaga v grob tudi častivredna »Samouprava«. Sicer pa pravi pregovor: Kdor drugim koplje jama. . .

Paberki iz poslanskih govorov

V Narodni skupščini se vrši debata o državnem proračunu. Traja že teden dni. Mnogo je govornikov. Govore mnogi zelo pametno, drugi manj. Ne moremo prebrati niti izvečka zanimivih in pametnih govorov zaradi — no pomanjkanja prostora, zato smo napravili samo par paberkov iz poslanskih govorov, kakor jih objavljia »Politika« z dne 24. t. m. na strani 5 in 6. — Poslanec Peter Kosović: »Jaz smatram, da so Srbi in Hrvati en narod. To vero sem kot dete useljal vase z materinim mlekom, tako se me učili v osnovni in v vseh drugih šolah, a tudi danes sem tega prepričan. A kaj se dela sedaj? Zgodovinar sem po poklicu, pa mi ni znano, da bi se kak narod na svetu osvo-bodil in ujednil s — pogojanje. — Poslanec dr. Aleksander Mijović, bivši minister: »Znana mi je borba, ki se vodi med vsako vlado in parlamentom. Tudi vam je znana ta borba. Vara pa se vsaka vlada in člani vlade, ki mislijo, da bodo na profitu, ako bo okrnjen ugled Narodne skupščine. Ne more, gospodje, obstojati močna in velika vlada brez velikega in širokega naslona na narod.« — Poslanec dr. Miloš Rašović: »Bil sem dolga leta diplomatski predstavnik v Švici. Nekoč so na neki pogreb prišli švicarski ministri — peš. Rumunski tovaršiji jih je začudeno vprašal, kako da ho-dijo peš. Švicarski minister mu je odgovoril: »Da, mi hodimo peš. Mi smo siromaki, ali zato mi nikomur ničesar ne dolgujemo in pri nas nihče ne trpi lakote!«

Borzna poročila.

Ornib, 26. februarja. Beograd 10. Pariz 20.39, London 21.4375, New York 438.50, Bruselj 73.875, Milan 23.08, Amsterdam 240.05, Berlin 176.30, Dunaj 78.50 do 81.75, Praga 15.29, Varšava 83. — Bukarešta 3.25.

Habsburško strašilo

Važen posvet avstrijskih legitimistov o okre-pitvi gibanja za obnovo monarhije v Avstriji

LONDON, 26. febr. »Daily Telegraph« poroča da se je v sredo bivil avstrijski nadvojvoda Oton Habsburški odpeljal iz Švice v Lichtenstein, kjer so se sestali voditelji avstrijskih legitimistov. Na konferenci so v prisotnosti Otona Habsburškega razpravljali o nadaljnji akciji za povratek Habsburžanov in za obnovo monarhije v Avstriji. Sprito stališča avstrijske vlade smatrajo, da je napočil čas, da legitimisti izvrše svoje načrte.

„Narodni Listy“

za Habsburžane

PRAGA, 26. febr. »Narodni Listy« u-podarjajo, da je Češkoslovaska vedno bila in je tudi sedaj odločno za to, da se oču-va samostojnost in neodvisnost Avstrije, toda brez Habsburžanov. Sprito vedno

hušje kampanje Nemčije proti češkoslo-vaški pa se sedaj postavlja vprašanje, ali ne bi bilo za Češkoslovako vendarle bol-je, če bi se v Avstriji obnovila monarhi-ja, čeprav s Habsburžani, ker bi bil to čvrst branik proti navalu Nemčije na sred-njo Evropo.

Rim: Stvar ni aktualna

RIM, 26. febr. br. Ker so v inozem-stvu razširjene vesti, da Italija forsira povratek Habsburžanov in obnovo monar-hije v Avstriji, je vlada danes preko agen-cije Stefani izdala komunik, v katerem vse te vesti odločno zanika ter naglaša, da habsburško vprašanje v sedanjem tren-utku niti ni aktualno, za mednarodni po-ložaj v Evropi pa bi bilo načetje tega vprašanja celo nevarno.

Onim, ki bi hoteli v Perzijo

Ljubljana, 26. februarja

Ko smo priobčili vest, da bi mogli dobiti naši delavci zaposlitev pri gradnji trans-sirske železnice, so prihajali od vseh strani brezposelni vpraševati kako bi prišli v Perzijo in na koga naj se obrnejo. Šele zdaj jim lahko damo potrebna poja-snila. Ministrstvo socialne politike in na-rodneega zdravja pravi, da se je obrnila angleška tvrdka, ki sodeluje pri gradnji omenjene železnice v Perziji, že lani na naše ministrstvo, da bi dobila 100 naših kvalificiranih delavcev. Ti delavci so že pripravljeni za odhod v Iran in s tem je zadeva opravljena. Pri gradnji transiran-ske železnice zaenkrat ne potrebujejo no-vih delavcev.

V Perzijo pojde torej zaenkrat samo 100 naših kvalificiranih delavcev za gradnjo železniških mostov in predorov. Sploh je pa potrebna glede Perzije največja pre-viđnost. Iz Perzije vračajoči se naši de-lavci dajejo različne izjave, tako da člo-vek ne more dobiti točne slike. Ministrstvo socialne politike in narodnega zdravja ni izdalo še nobene odredbe glede sprejema-nja prijav pri izseljenjskih oblasteh in jav-

nih borzah dela za izseljevanje v Perzijo. Potovanje do Teherana stane okrog 8.000 Din in te stroške mora nositi delavec sam. Praktično se pravi to, da bi pretežna ve-čina naših delavcev ne mogla potovati v Perzijo, ker toliko denarja ne premore.

Nove avtomatske telefonske centrale

BEOGRAD, 26. febr. A. A. Na seji mi-nistrskega sveta, ki je bila včeraj ob 17., so podpisali odlok o nabavi novih av-tomatskih telefonskih central v Beogradu, Pančevu, Zemunu in št. Vidu pri Ljublja-ni. V Beogradu bo avtomatska telefonska centrala na Krunskem vencu za 2.500 šte-vil, v Senjaku za 500 števil, v Zemunu za 600 števil, v Pančevu za 400 in v št. Vidu za 70 števil.

Iz sodne službe

BEOGRAD, 26. febr. Na lastno prošnjo bili premeščeni in imenovani: sodnik dr. Lju-devit Gruđen iz Marenberga v Novo mesto, prišlav dr. Robert Kramberger za sodnika v Doj. Lendavi, pripravnik Vladimir Skarabot za sodnika v Marenbergu, pripravnik Stanislav Modić iz Novega mesta za sodnika v Mokronogu in pripravnik Karel Košenina iz Maribora za sodnika v Slov. Konjicah.

NAJDUHOVITEJSKA GLASBENA VESELOIGRA PO NESTROY-
evem NESMRTNEM DELU, V REŽIJI GEZE V. BOLVARY-2

Lumpaci vagabundus

PAUL HÖRIGER, HEINZ RUHMANN, HANS HOLT, FRITZ IMHOFF, HILDE KRAHL — Film je v Grazu še tri mesece stalno na programu. Vse predstave so še vnaprej raspredane!

PREMIERA JUTRI V KINU MATICI! REZERVIRAJTE VSTOPNICE!

Slovenske gorice so v nevarnosti

Snoči je bil občni zbor Društva prijateljev Slovenskih goric

Ljubljana, 26. februarja
Kdor vsaj nekoliko pozna splošno razmere na naši severni meji, zlasti več ali manj javno delovanje naših vekovitih narodnih nasprotnikov, se dobro zaveda, da ni le navadno goščeno beseda o nevarnosti, ki preti Sloveskim goricam. Brezbrzičnost naše javnosti, ki je nerazumljiva, še ni dokaz, da ni treba opozarjati na naša najbolj pereča narodnostna vprašanja, temveč nam nalaga se tem večjo skrb in previdnost. Snoči nam je občni zbor Društva prijateljev Slovenskih goric, sklican v kletnih prostorih »Emonec«, nakazal nekatere probleme, ki se dotikajo živja našega življa v najlepši severni pokrajini naše domovine. Občni zbor je vodil ravnatelj R. Ogrin. Tajniško poročilo je podal tajnik Tipič. V svojem poročilu se ni dotaknil le dosedanjega društvenega dela, temveč tudi osnov ter smernic društva ter presodil dosedanje društveno usmeritev. Dokazoval je, da društvo ne more storiti mnogo v gospodarskem pogledu za Slovenske gorice s kakšno gospodarsko organizacijo. Seveda pa društvo čaka dovolj drugega dela, ki upravičuje njegov obstoj. Predvsem je naloga društva, da se zanima za Slovenske gorice kot ozemlje, ki si ga prisvajajo tuji po nekkih čudnih, neznanstvenih, propagandnih teorijah kot svojega kulturna tla in tudi kot svoj »Lebensraum«.

O programu bodočega društvenega dela je spregovoril v splošnem urednik B. Borke ter nakazal smernice zanj. Opozoril je na usodno psevdonazno delo nekaterih učenjakov, ki so se vdinjali v službo imperijalistične propagande. Dela teh ljudi ne kaže presojati, pač pa je treba kratkoma ugotoviti, da to delo služi politiki in od politike zavisi usoda malih narodov. Lahko se zgodi, da svetovni politiki kdaj v bodočnosti obsodijo na svetovni konferenci Slovenske gorice v narodnostno smrt. Dovolj znakov nam do-

kazuje, da se naši sosedi niso poboljšali ter pogrevajo stare, znanstveno sicer nevdržne teorije, ki bi jih mi vsekakor morali zavržati, kajti naš molk lahko postane usoden. Potrebno bi bilo zbrati potrebno gradivo, ki bi ga potrebovali v primeru plebiscita. Dogodki nas ne smejo prehiteti in iznenaditi. In zato je potreben obširen ter podroben program dela ob sodelovanju drugih nacionalnih in znanstvenih društev. O tem delu bo naša javnost obveščena, ko bodo končane vse priprave.

Ta program društvenega dela so zborovalci soglasno pozdravili in vsi so se strinjali v misli, da bi se narodno obrambno delo upravičevalo obstoj društva, če bi ne bilo nobenih drugih nalog. Sklenjeno pa je bilo, da se društveno delovanje v splošnem poži. Društvo bo prirejalo družabne in kulturne prireditve in skušalo bo zlasti razširiti svoje delovanje na teren sam. Zato bo predlagalo ustanovitev samostojnega, povsem sorodnega društva v Mariboru, kjer bo kmalu sestanek društev, ki prihajajo v poštev za nameravano nacionalno znanstveno akcijo. Društvo bo pritegnilo k sodelovanju tudi akademike in predvsem rojake iz Slovenskih goric, ki jih živi v Ljubljani zelo mnogo. Seveda je pa k sodelovanju vabljen vsak, ne le rojaki iz Slovenskih goric, saj se članstvo rekrutira iz vseh prijateljev Slovenskih goric, ne glede na to, kje so se rodili.

Za predsednika je bil izvoljen dr. V. Murko in lahko pričakujemo, da se bo novi društveni odbor z vso vmo oklenil potrebne dela. Za poživitev društvenega delovanja je bilo sprejetih več koristnih predlogov. Da se bo društva lahko oklenila tudi čim številnejše članstvo iz vseh plasti, je bila znižana članarina na 12 Din letno za redne člane, za podpore na 100 Din. Društvo hoče kmalu dokazati, da služi zaupanju članstva.

K današnjemu koncertu Brandl tria

Ljubljana, 26. februarja.
1. Robert Schumann (28. 6. 1810—29. 7. 1856), je najizrazitejši nemški romantik, poet gozja, raspoloženja, lirika. Udejstvoval se je na vseh glasbenih poljih, predvsem je komponiral za klavir, ki ga je tudi virtuozno obvladal. H klavirskim kompozicijam moremo šteti tudi trio v d-molu op. 63, saj je v tem delu klavirju podeljena vodilna vloga. Kakor vsako njegovo delo, preveva tudi tega v prvem stavku močno razgibana, strastno vmešana melodika, oprta na trdovratno ritmično podlago. Pravi kontrast temu neugodnemu zanosu, ki so ga uvodni Schumannovi stavki polni, tvori tretji stavek, kjer pokaže skladatelj svojo nežno notranjost. Drugi in četrti stavek pa sta spet vsekolzi ognjevita, živahna. Delo je nastalo v Schumannovi dobi prvega napada živčne bolezni, ki mu je slednjič postala usodna. V letu 1846, vendar v času okrevanja, ko so se mu znova povračale stvariteljske moči ter šteje obnem z istočasno nastalim klavirskim koncertom in c-durovo simfonijo k najbolj uspehim njegovim skladbam.

2. Ludvig van Beethoven (17. 12. 1770—26. 3. 1827) je komorni glasbi posvetil najintimnejše poteze svojega življenja in je z njimi ustvaril prototip modernega komornega muziciranja, ki še do danes ni prešlo preko njegove izrazne sile. Trio op. 11 je nastal v letu 1798. Kot trio za klavir, klarinet (ali gosli) in violončelo. Zato je violinski part tega dela nekoliko enostavnejši kot je sicer pri Beethovenu navada, saj mu tehnična omejenost klarineta ni dopuščala istega razmaha kot ga je bil vajen izrabljati pri violini. Sodobna kritika je zato ravno to delo sprejela z mnogo večjim dopetjem kot ostala, saj ji je bilo dosti razumljivejše. Klavir ima pri

tem delu najvažnejšo vlogo, vendar je Beethovnov neprecenljivi čut za uporabo instrumentov dovolil tudi ostalima godalom mnogo soudeležbe na tematičnem delu. Prvi stavek je — za svojo dobo — dokaj presenetljiv v harmonskih okretih ter navaja dosti originalne iznajdljivosti, zlasti v klavirskem partu. Oba naslednja stavka sta bolj namenjena uživanju kot razmišljanju, zlasti varijacije, ki so sgrajene na temo iz takrat moderne Welglove opere »Gusar«. V teh varijacijah najdemo že mnogo onega Beethovenskega duha, ki je kasneje ustvaril tako velikanska varijacijska dela.

3. Bedřich Smetana (2. 3. 1824—12. 5. 1884) je slovenskemu svetu budnik lastnega opernega ustvarjanja, kakor je bil Wagner nemškemu. Težišče njegovega dela je bilo usmerjeno v patriotično češko opero, kateri so se pridružile simfonije pesnitve. Toda ne smemo pozabiti, da je bil prvotno pianist ter da je imel tiho, a tembolj notranjo ljubezen do tega instrumenta, ki mu je bil posvetil tudi veliko število svojih najobčutnejših skladb. Trio v g-molu op. 15 je nastal leta 1855 in je eno njegovih najbolj individualnih in najljubših del. Komponirano je bilo pod vplivom neizprosne usode, ki mu je bila takrat izrgala dete, in obup, ki preveva to delo, je najvidnejša poteza te pomembne skladbe. V prvem stavku čutimo neotlažljivo bolelost nad izgubo, v drugem tih, žalosten spomin na otroka. Tretji stavek je poln obupnega upora proti nerazumljivi, premočni usodi, le težko se uda skladatelju v tem delu v njeno neizprosno ravnanje. Tako je tudi to komorno delo, kot njegov godalni kvartet, izraz osebnega doživljanja in obnem eno najmočnejših del svetovne literature sploh. L. M. S.

Dr. Janko Kersnik

Ljubljana, 26. februarja
Danes ponoči je nenadoma preminil g. dr. Janko Kersnik, dolgoletni ravnatelj Kmetijske posojilnice ljubljanske okolice r. z. z n. z. v Ljubljani. Ta vest bo gotovo pretresla njegove številne prijatelje, ki jih je imel v vseh krogih, prav posebno pa med našimi gospodarskimi delavci.

Blagi pokojnik je bil sin znanega pisatelja Janka Kersnika, graščaka na Brdu ter je od njega tudi podedoval pesniški talent, ki se je kazal pri raznih prilikah in improviziranih govorih. Bil je splošno priljubljen in znan po svoji globoki dobrosrčnosti in ni ga človeka, kateremu bi ne bil napravil usluge in izkazal dobrote, če mu je bil mogoč. Kljub temu je moral tudi on preizkusiti na sebi bridko resnico, da ni hvaležnost vedno plačilo sveta. Bil je splošno znan in priljubljen po svojem izredno priklapljenem in veselem značaju. Z njim izgine iz našega javnega in gospodarskega življenja izredno markantna osebnost. Intenzivno je bil udeležen v gospodarskem življenju in aktivno je sodeloval v raznih gospodarskih ustanovah. Tako je bil podpredsednik Zveze slovenskih združenj, član nadzorstva ljubljanske kreditne banke r. z. Istotako se je udeleževal v raznih društvih, od katerih navajamo samo Ciril-Metodovo družbo, kjer je marljivo deloval dolga leta.

Pokojni zapuška žalujejo soprogo Pavlo rojeno Knez, sinova Janeza in Aleša ter hčerko Mico. Pogreb bo jutri ob 15 s Stare poti št. 2. Bodi mu lahka zemlja, žalujocim svojcem naše iskreno sožalje!

Novi avtobusni vozni redi

Ljubljana, 26. februarja
Banska uprava razglasa:
Podjetja, vršeca obrt rednega prevažanja oseb z motornimi vozili, ki nameravajo svoj sedanji vozni red ali cenik izpremeniti za poletno sezono, se pozivajo, da ga ugotovijo in predložijo v odobritev do 1. aprila 1937. Novi vozni red stopi obnem z železniškim v veljavo 22. maja 1937. Smerice za sestavo in predložitev voznega reda in cenika so razvidne iz zadevnih okrožnic, zlasti one z dne 21. februarja 1934 VIII. No. 551/4.

Izrečno se opozarja, da se je treba pri sestavi voznih redov ozirati na vozni red železnice, poštne avtobusne službe in interesiranih neizbranih avtobusnih podjetij, vsled česar jih je v primeru možne kolizije ugotoviti sporazumno.

Podjetja, ki prevažajo pošto, morajo po možnosti upoštevati tudi potrebe po čim ugodnejši poštni zvezi.

Izpremembe železniškega voznega reda morajo podjetniki zaznati pri železniških stanicah, ki so po izjavi direktorja državnih železnic o njih že obveščene, izpremembe voznega reda poštne avtobusov pa pri direktorju pošte in telegrafa v Ljubljani.

Prekasanje predloženih voznih redi se ne bodo odobrili, kakor se ne bodo odobrile izpremembe že odobrenih voznih redov med sezono. Poleg tega se opozarja na kazenske posledice namernega zavlačevanja oblastnega poslovanja.

Vinski sejem v Ljutomeru

Ljutomer, 26. februarja
V Ljutomeru se pripravlja vinski sejem in razstava v že običajnem obsegu kakor prejšnja leta na dan 16. marca 1937 v kavarni g. Zavratnika. Otvoritev vinskoga sejma bo ob 9. uri, zaključje se ob 20. uri.

Pričakuje se tudi letos veliko obiskovalcev, ker se je večje število tujcev prijavilo. Zal se letos ni ugodilo naši prošnji za polovično vožnjo po železnici. Obisk je za priporočati tudi vsem domačim vinogradnikom in prijateljem dobre vinske kapijice, tembolj, ker se vrši ta dan tudi kramarski in živinski sejem ter se na vinskem sejmu snidejo različni stanovi. Posebno se opozarja vinski trgovci, gostilničarji in vsi, ki si želijo nabaviti izvrstna vina po nizki ceni, naj ne zamudijo ugodne prilike ter posetijo ta vinski sejem. Na razpolago bodo prvovrstna mešana in fina sortna vina ljubljanskega, gornjeradganskega in štrigovskega vinarskega okoliša.

Ljutomersko vino je že od nekdaj slovelo po svetu vsled svoje izborne kakovosti. Na žalost se pod imenom ljubljanskega čimdalje več nepristnih vin ponuja in prodaja. Na tem vinskem sejmu se bo razstavilo le pristno domače vino lanskega leta in starejših letnikov. O pristnosti in kakovosti vina bo odločala en dan

prej stroškovna komisija, zato mora vsak razstavilec vino, ki ga hoče razstaviti poslati do 14. marca t. l. in sicer od vsake sorte po tri buteljke v pisarno mestne občine Ljutomer. Prijave pa je treba poslati do 11. marca, da se katalog pravčasno natisne.

Vabijo se razstavilci, da nudijo na tem vinskem sejmu veliko izbiro našega pristnega vina, vabijo pa se tudi vsi konsumenti dobrega vina.

Beležnica

KOLEDAR

Danes: Petek, 26. februarja, katoličani: Matilda, Aleksander.

DANASJE PRIREDITVE:

KINO MATICA: Amok.
ZKD: Pastir Kostja ob 14.15 v Matici.
KINO IDEAL: Kri ni voda.
KINO SLOGA: Mesto Anatol.
KINO UNION: Zlato iz Singapura.
KINO MOSTE: Pastir Kostja in Svet je moj.
Ljubljanski športni klub: občni zbor ob 20. v posebnih sobi gostilne Činkole.

Priredoslovno društvo: predavanje doc. dr. Ivana Rakovca o nastanku Julijskih in Savinjskih Alp ob 18. v mineraloški predavalnici na univerzi.
Sokol Šiška: predavanje Vekoslava Butarja »Razvoj jugoslovenske misli ob 20. v Sokolskem domu. Po predavanju film »Med dvema ognjema«.

Avtomobilski klub: občni zbor ob 18. v klubovih prostorih.

DEZURNE LEKARNE

Danes: Mr. Sušnik, Marjina trg 5, Kurajt, Gosposvetska cesta 10 in Bohinec ded. Rim, ska cesta 31.

Izpod rita

Iz Tokia smo prejeli danes naslednjo brzojavko: »Odbor za XIII. olimpijado leta 1940 je v sporazumu z mednarodnim olimpijskim odborom ponovno proučil vprašanje organizacije prihodnje olimpijade in prišel do zaključka, da bi Tokio ne bil primeren kraj za to veliko športno manifestacijo narodov. Proučil je tudi poročilo o velikih smuških tekmah na Jahorini pri Sarajevu v Jugoslaviji in upošteval oboje je sklenil naprositi mednarodni olimpijski odbor, naj svoj sklep glede olimpijado leta 1940 revidira in izpremeni v toliko da bo XIII. olimpijada v Sarajevu in ne v Tokiu.«

Ta sklep bo naša športna javnost gotovo z veseljem pozdravila. Treba bo takoj misliti na priprave za prihodnjo olimpijado in gotovo ne bo nihče dvomil o tem, komu jih je treba poveriti. Imamo odlične organizatorje športnih prireditev in ti so poklicani, da se lote tudi priprav za olimpijado leta 1940 v Sarajevu.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri.

Petek 26. februarja: zaprto.

Sobota 27. februarja: Dr. Premierski abonma.

Nedelja 28. februarja: Ob 15. uri: Dež in vihar. Izven. Znižane cene od 20 Din navzdol.

Ob 20. uri: Simfonija 1937. Izven. Znižane cene od 20 Din navzdol.

OPERA

Začetek ob 20. uri.

Petek 26. februarja: zaprto.

Sobota 27. februarja: Pikova dama. Red B.

Nedelja 28. februarja: Ob 15. uri: Pri treh mladenkah. Izven. Znižane cene od 30 Din navzdol. Ob 20. uri: Lucia di Lammermoor. Gostovanje Josipa Rijavca. Izven.

★

Naši člani na tujih odrih. Zanimalo bo da poje ga. Zl. Gjurgjenčeva v Beogradu Salomo, g. A. Kolacio v Zagrebu Schuberta v »Treh mladenkah«, g. Gostić nastopi začetkom marca v Brnu v »Prodanih nevestah« in »Rusalkah« in končno režira prof. Šest v Zagrebu »Hugenotte«.

Premiera »Ero z onega sveta«, uspele opere Jakova Gotovca je določena za četrtek 4. marca. Izvedbi bo prisostvoval sam avtor.

Kupujte domače blago!

S P O R T

GZSP odgovarja JZSS v zadevi sarajevskega poloma

Glede na ukrepe JZSS — na seji, dne 23. 2. 1937 je uprava GZSS na svoji seji, dne 24. 2. 1937 — na podlagi referata podzveznega zastopnika na letu v Sarajevu ugotovila sledeče:

Takoj pri prihodu v Sarajevo ni bilo za naše tekmovalce določenega bivaljšca. Ze prvi dan je bilo od strani zletnega odbora sporočeno, da niso glavno državne prvenstvene tekme — temveč »parada« — po mestu. Rad dožodkov na Jahorini je bilo ugotovljeno sledeče:

1. Preskrba tekmovalcev sploh ni bila urejena. Tekmovalci v domu na Jahorini sploh niso prišli do pravega in za vsake tekme neobhodno potrebnega počitka ker so bili nameščeni po podu jedilnice in celo v kletih na kurivju (tekmovalce Mirak).

2. Radi popolne izčrpanosti niso bili pripravljeni (niti bi jih v takem stanju ne pustili startati zdravnik —) oditi na start tekmovalci na 18 km. Da so sploh startali, so to storili na prišlek neke znane sportne delavke.

3. Niti na startu, niti med progo za 18 km ni bila organizirana zdravniška služba, da ne govorimo o predpisnem zdravniškem pregledu.

4. Ker se je zaradi navedenih vzrokov preložil »start« za smuk na 14. uro, so vsi tekmovalci za alpeko disciplino bili pripravljani za start na določeni mestu.

5. Proga za smuk ni bila preložena in objasnjena tekmovalcem.

6. Glasom razpisa bi se moralo kakor vedno na tekme za državno prvenstvo startati v razredih. Kljub zahtev, naših tekmovalcev se pa to ni izvedlo, kar je proti »razpisu«.

7. Ob določenih uri za »start« — ni bilo na mestu člana sodniškega zbora »starterja« in njegovega pomočnika, ki je obnem zapisnikar.

8. Prvi paragraf 2. Tek. pravilnika za smuk in slalom je bil določen samo en starter.

9. Starter je bil brez startne liste, torej ni mogel beležiti odhoda posameznih tekmovalcev. Tudi če bi starter imel stalno listo bi mu ob tako veliki udeležbi ne bi bilo mogoče določiti pravilnega časa startanja za vse tekmovalce. Iz tega sledi, da v primeru, da niso bili vsi tekmovalci na startu (manjkalo jih je 15 — 20) ni mogel vedeti, kdaj je prav za prav startal kak tekmovalec tudi če je pravilno izračunal presledek — mu tega potem ni bilo mogoče javiti sodniškemu zboru, ker tega časa ni zabeležil.

Iz gornjega je razvidno, da je bila izvedba odnosno vodstvo »alpskih tekem« — v neveselih rokah in popolnoma nezmožno soditi tekme, pri katerih nastopi nadpovprečno število tekmovalcev. Ugotavljamo, da je poleg neprilike, ki so vladale v domu na Jahorini, drugi glavni krivice — skandala v Sarajevu — ravno sodniški zbor, ki svoji veliki nalogi ni bil kos. Dalje so bili rezultati za »smuke« objavljeni dvakrat, kar je upravičeno razburilo predvsem naše tekmovalce.

Da niso naši tekmovalci nastopili pri »slalomu«, so bile krivice poleg že zadostnih dokazov — še sledeče nepravilnosti:

a) Startne številke za slalom niso bile podeljene gl. tek. pr. § 35. ki določa, da se za slalom starta po redu, odnosno po doseženih mestih pri »smukih«.

b) Ker tekmovalci ponovno niso bili porazdeljeni na razrede.

c) Ker je vsem tekmovalcem GZSP, njihovi potni maršal prepovedal start za slalom, ker je ugotovil, da je organizacija za to tekmovanje tudi nepopolna.

Na podlagi prednjih ugotovitev, ki ugotavljajo in nasprotujejo vsem pravilnikom in pravilom JZSS, kakor tudi FISE in splošnemu razvoju zimskega sporta, je GZSP sklenila:

1. Sankcije JZSS — radi Jahorine, se od strani GZSP in vseh njenih članov — smatrajo za neveljavne.

2. GZSP dovoljuje na lastno odgovornost, vsem svojim verificiranim tekmovalcem — nastop na vseh prireditvah.

3. Vsem članom GZSP, ki so verificirani — je start na sokolskih prireditvah v Planici dovoljen.

4. Vsi sodniki in smuški učitelji — člani GZSP obdrže svoje funkcije.

5. Zakaj je prišlo do skandalov v Sarajevu, bomo izdali vsemu članstvu točen pregled vseh dogodkov in nedostatkov, na podlagi poročil našega polnomočnega zastopnika in tekmovalcev.

OD JZSS PA ZAHTEVAMO SLEDEČE:

1. Da takoj anulira državno prvenstvo v smuku in da razpiše novo.

2. D. predvsem ugotovi in razčisti sarajevski skandal pri svojih funkcijonarijih in naj jih kaznuje.

3. Da za celotno polomijado ne zvrča krivdo na tekmovalce, pač pa naj poišče prave krivice.

4. Da takoj prekliče sklep radi prepovedi starta za tekmovalce, ki je bil storjen na seji u. o. JZSS, dne 23. 2. 1937.

5. Radi raznih nesportnih izjav napram našemu delegatu g. Smoleju in grobeza izraza o naših tekmovalcih, odločno zahtevamo, da se takoj razreši vseh funkcij g. Tavčar.

6. Radi nesportnega vedenja saveznih delegatov napram našemu zastopniku na letu v Sarajevu — zahtevamo popolno zaodščenje.

Z gorenjskim sportnim pozdravom

Zdravniki volonterji zopet na delu

Zdravniški volonterji ljubljanske državne obče, državne ženske in mariborske bano-vinske bolnišnice, ki so v ponedeljek opoldne v znak protesta proti njihovu neznanstvenemu položaju prekinili svoje delo, bodo danes zopet prišli opravljati svoje posle. Gibanje teh neplačanih gnuh in po-zrtvovalnih pomočnikov naših bolnic je spremljala vsa javnost z velikimi simpatijami. Za dogodek se je zainteresiralo tudi ministrstvo za narodno zdravstvo, ki je odp-slalo v Ljubljano inspektorja dr. Jovana Knežiča, da osebno prouči položaj zdravnikov volonterjev in razmere v ljubljanski bolnici. Vlada poslancec je pri tej priliki uvidel, da so zahteve zdravnikov volonterjev popolnoma upravičene in je obljubil v-stransko pomoč.

Sedaj je treba od obljub preiti le k de-janjem.

dr. Janko Kersnik

Svojega dolgoletnega in neumornega sodelavca, ki se je do zadnjega žrtvoval za naš zavod, bomo ohranili v trajnem in častnem spominu.

V LJUBLJANI, dne 26. februarja 1937.

SOVJETSKI VELEFILM!
NOVA KOPIJA!

PASTIR KOSTJA

Film zdravega, veselega
razpoloženja, film o ljudeh in živilih!
Danes ob 14.15 v ELITNEM KINU MATICI!
Cene Din 3.50 in 5.50

DNEVNE VESTI

— V današnji številki smo vsem naročnikom priložili položnice. Na plačilo naročnine opozarjamo zlasti tiste, ki so z njo v zaostanku, ker jim bomo morali, če bi do 10. marca ne poravnali naročnine, list žal ustaviti.

— Napredovanje v zdravstveni službi: Za višjega pristava Higijenskega zavoda v Ljubljani je imenovan pristav istega zavoda dr. Božo Škerlj.

— Svečana otvoritev kabla Boka Kotor-Marsella. V Split je prispel večer jutraj na poti v Dubrovnik in dalje v Igalo francoski poslanik na našem dvoru grof Dampierre. V nedeljo bo prisostvoval svečani otvoritvi podmorskega kabla med našo državo in Francijo. Svečanosti se udeležijo tudi francoski poštni minister Jardilliere, dalje naš poštni minister dr. Kaludjercić ter mnogo francoskih in naših odličnikov. Kabel od Igala do Marsella je dolg 2.000 milj in velja je okrog 100 milijonov frankov.

— Zahteve naših natakarev. Na natakarskem kongresu v Splitu je bila v sredo zvečer sprejeta resolucija, ki natakare v nji med drugim zahteva stalne plače in odpravo kavij. Zahtevajo tudi, naj se takoj razpišejo volitve v Delavске zbornice in v Okrožne urade in naj bodo v vseh organizacijah za pospeševanje turizma poleg zastopnikov hotelistov v enakem številu zastopani tudi hotelski uslužbenici. Končno zahtevajo natakare, naj se jim prizna kolektivne pogodbe.

— Carinski dohodki. V drugi desetini februarja so znašali 26.876.855, dočim so znašali lani v istem času 21.326.288 Din. Od 1. aprila 1936 do 20. februarja letos so znašali carinski dohodki 713.982.314, od 1. aprila 1935 do 20. februarja 1936 pa 650.631.894, kar pomeni, da so se letos povečali za 9,74%.

KINO SLOGA

Pretrajljiva borba za tekoče zlato
MESTO ANATOL
podvig in propast malega balkanskega mesteca.

Brigitte Horney Gustav Fröhlich

KINO MATICA

DANES POSLEDNJIČ!
Ljubljana tragedija pod tropskim nebom

AMOK

Valerij Inkišinov, Marcelle Chantal

KINO UNION

Premiera! Premiera!

Veliki pomorski film daljnega vzhoda

ZLATO IZ SINGAPORE

Clark Gable, Jean Harlow, Wallace Beery

Dialog v nemškem jeziku.

Predstave ob 16, 19 in 21 uri

— Počitniška izmenjava naših in nemških srednješolcev. Društvo prijateljev Nemčije v Zagrebu organizira v sodelovanju z Društvom mladim študentom Schloss Uranienstein v Diez a.d. Lahn počitniško izmenjavo srednješolcev v svrhu medsebojnega spoznavanja ljudi in krajev ter izpolnitve v jeziku. Za izmenjavo prihajajo v poštove samo zdravi dijaki srednjih šol, ki so dovršili 5, 6 ali 7 razred in ki imajo dobro izpričevala. Naši dijaki ostanejo v Nemčiji od 15. junija do 15. julija. Polne stroške nosijo sami, vse drugo bodo pa imeli brezplačno. Izmenjava bo organizirana na bazi recipročnosti torej tako, da se reditelji našega dijaka obvezujejo sprejeti brez počitnice enega nemškega dijaka.

— Českoslovaške tehnike odganjajo Jugoslovane. Pod tem naslovom je izšel v praškem dnevniku »A-Zet« naslednji članek: »Jugoslovanski inženjer Fr. Kolibos piše o čs. tehnikah v »Nové Praze«: »V današnjih razmerah stremi vsak jugoslov. študent, da bi dočim v rednem roku, kar pa mu na čeških visokih šolah ni mogoče, in sicer zaradi pretežne udne snovi, pretiranih podrobnosti, ki jih ponavljajo po več profesorjev, in razen tega zaradi kupljenja splošno potrebne učne snovi. Ako hoče študent vse to obvladati, preide raje na nemško visoko šolo, kjer je manj snovi in je bolj smoterna razdeljena. Ako pa ostane študent na češki tehniški, izide iz nje nepopoln strokovnjak, dočim iz nemških šol izhajajo v nemškem duhu vzgojeni absolventi.« Podobno oceno je napisal nedavno francoski »Temps«. Ing. Kolibos je prišel do prepričanja, da so češke tehnike in njihov učni ustroj ena glavnih ovir nadaljnega intenzivnega sožitja Jugoslovancev z nami.

— Akcija za zgradbo okrevališča v Orkvenici je že dosegla zelo napredovanje in prihajajo crkveniškimi ligi od vseh strani podpore. Posebno z znatnim darom je prisločila na pomoč Savska banovina. Upamo, da se bo tudi naša slovenska javnost primerno odzvala pozivu Jugoslov. českoslov. lige v Crkvenici in kuratorju za dvig okrevališča, in to tem bolj, ker je sklenil kuratorji, da bodo imeli pristop v to okrevališče ne samo delavci in člani českoslov. jugoslov. lig iz CSR, temveč da bo to okrevališče namenjeno v znatni meri tudi članstvu naših lig in drugih narodnih ustanov iz Slovenije, posebno pa srednješolskemu in visokošolskemu dijaštvu.

— Socialno gospodarska šola Narodne strokovne zveze na Jesenicah bo imela jutri ob 19. peto redno predavanje. Predaval bo g. Rupnik Franjo o našem zadružništvu. Predavanje bo v veliki dvorani Kazine na Savi. Vabljeni so vsi delavci in nameštenci z Jesenic, Javornika in okolice.

Matineja Z. K. D.

PASTIR KOSTJA

Film zdravega, veselega
razpoloženja, film o ljudeh in živilih!
Danes ob 14.15 v ELITNEM KINU MATICI!
Cene Din 3.50 in 5.50

DNEVNE VESTI

— Pregled motornih vozil. Uprava policije v Ljubljani objavlja, da bo naknadni pregled letos še nepregledanih avtomobilov in motokiclov za Ljubljano in za srez Kamnik, Ljubljana in škofja Loka v ponedeljek dne 1. marca 1937 od 8 do 13 ure kot običajno v Ljubljani na Bregu 20; dohod od Novega trga. V torek dne 2. marca od 8 do 11 ure pa bo redni pregled za avtomobile in avtomobile iz Ljubljane in iz srezov Ljubljana, Kamnik, Kranj in škofja Loka na mestni pristavi v Ljubljani Povšetova ulica šte. 8, nižje stare cukrarnice.

ZVOČNI KINO SOKOLSKI DOM
v šiški, telefon 33-87

V petek ob 20. uri zvečer v zvezi s predavanjem film lepe vsebine
Med dvema ognjema
Myrna Loy v glavni vlogi
Vstopnina Din 3.50 na vseh prostorih
Pride: POROČNIK BOBBY

— Zveza kovinskih delavcev Jugoslavije ni podpisala kolektivne pogodbe. Delavstvo je na članskem sestanku na Jesenicah odklonilo podpis kolektivne pogodbe, dokler podjetje ne ustreže njegovi zahtevi po amnestiji delavskih zaupnikov in po lanskim stanki odpuščenih delavcev. Vendar zaradi tega kolektivna pogodba po zakonu velja za vse delavstvo, kar priznava organizacija, ki je ni hotela podpisati.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo pretežno oblačno in nestabilno vreme, ponekod padavine. Večerja je znašala najvišja temperatura v Splitu in Sarajevu 12, v Skoplju 11, v Ljubljani 10,6, v Mariboru, Zagrebu in Beogradu 8. Davi je kazal barometer v Ljubljani 761,2, temperatura je znašala 2.

— 75letni starci naj bi plačevali alimente. V Karlovcu so imeli večeraj zanimivo obravnavo. Janko M. posestnik iz Mostanja, star 75 let, je bil obtožen na priznanje očetovstva in plačevanje alimentov. Toži ga neko 40letno oče, češ, da je oče njene hčerke in da bi ji moral plačevati mesečno 400 Din. Starci se na razpravi priznala, da je dekletu služilo pri njem in da sta imela ljubavno razmerje, toda nagovarjala je k temu ona. Po letu 1932 pa ništa več živela v intimnem razmerju. Pozneje ko je odšla od njega je imela razmerje z drugim moškim. Razprava je bila preločna, ker bodo zaslišane še tri priče.

— Diplomati tihotapijo opij. Na zemunskem letališču so prišli na sled tihotapcem opija. Na letališče in na beograjski kolodvor so prihajali zadnje čase iz inozemstva prazni kovčgi z diplomatskimi plombami. Policiji se je zdelo to sumljivo in je uvedla preiskavo. V neki zelo elegantni vili v Beogradu so našli mnogo kart, več sto luksuznih srebrnih in zlatih vžigalnikov, mnogo opija in stroje za njegovo predelovanje. Lastnik vile je bilvišof Jovan Jovanović, član mednarodne tihotapke tolpe s sedežem na Dunaju. Na zemunskem letališču je prispelo skrivnostno letalo, o katerem je bilo rečeno, da potuje z njim mlad diplomat z obsežno priljago. Policija ga je prišla in ugotovila, da gre za tihotapca. Arretirali so že 17 tihotapcev. Obetajo se na še nove aretacije.

Iz Ljubljane

— Iz Tudi nezaposleni delavci imajo večših srečo. Na Trnovskem pristanu je bil ponoči prikljenjen velik tovorni čoln, ki so z njim dovažali kamenje za tlakovanje struge. Toda čez noč je čoln izginil in podjetje je mislilo, da ga je kdo ukradel. Medtem je nezaposleni delavec ujel čoln na Fužinah, kamor je pripeljal ponoči. Nekdo ga je namreč spustil po vodi, bodisi iz maslovalnih namenov, bodisi zaradi »zabave«. Podjetje je nagradilo delavca s 500 Din zato, ker je čoln rešil, 200 Din pa mu je plačalo, ker ga je pripeljal nazaj na Trnovski pristan.

— Iz Mnogo prijateljev rib je v Ljubljani, kar se je poznalo danes na ribjem trgu. Kupev je bilo nenavadno mnogo v primeri z datumom. Bilo je dovolj morskih in rečnih rib in cene so bile zmerne. Morskih rib je bilo več vrst. Napredaj je bilo tudi nekaj morskih rakov, ki so jih prodajali po 36 Din, sicer so pa bile med morskimi ribami najdražje linje po 35 Din kg. Tuna so sekali po 30 Din, hobotnice, osliče in iglice po 28, sipe po 26 in ocače po 20 Din kg. Ščuke so bile kakor navadno po 20 Din kg in so jih gospodinjice najbolj kupovale izmed rečnih rib. Po postvrih, ki so po 40 Din, niso posebno posegale. Malo zanimanja je bilo tudi za žabje krake.

— Iz Canie Trubar. — Zapojte s trombo je pri nas še neznana Gallusova kompozicija, ki jo bo prvič izvajal Akademski pevski zbor na svojem koncertu dne 1. marca ob 20. zvečer v Unionu. Drug za drugim stopajo glasovi, se prepletajo in spet zgornjajo. Od vseh strani se zbira radost, mogočen tok zdi se, da rajajo vsi zemeljski rodovi, vse stvarstvo vedno znova se v prostosti tok vesolja zarezava drzni, svetli motiv vesele hvalnice kakor rogovi, ki poslopa in menjaje se preplavljajo globine go dalnega zbora z rezko odločnostjo. Zdalj prinese motiv tenorji, nato bariton in bas. Kakor mogočna reka buta radost iz toka glasov, neugnano in šumeče prekipava kakor penete vino iz kečha. Vesela gotovost, da bo gospod prav gotovo prišel in odrešil človeštvo preveva vsi kompoziciji: ecce Deus salvator mundi advenit — glej, Bog, rešenik sveta bo prišel, v mogočnem akordu neha la vesela vest in hvalnica jasno in svetlo.

— Iz Dr. Alfred Šerko jun. bo predaval o nastanku naših krških jam. (17. poljudno-znanstveno predavanje Prirodoslovnega društva). Predavatelj nam bo pokazal na mnogih slikah kako si imamo predstavljati vzvir vode na apnenčevih formacijah, ki so dovedle do današnjih oblik naših jam.

— Na Krasu. Podobne pojave so odkrili kasneje tudi v drugih apnenčevih gorstvih, vendar so dali osnovna spoznanja in tudi terminologijo prav pojavi na našem Krasu. V koliko so sodelovali še drugi vzroki razen vode in kako je nastala prav sedanja oblika, polna neslutnih lepote, nam bo prav razotlačilo to predavanje. Vršni se v torek 2. marca ob 18. uri v mineraloški predavalnici univerze. Vstopnina 4 Din, a za dijak 2 Din.

— Rezervne oficerje opozarjamo, da bo 26. t. m. zadnji dan zbiranja prijav za oficerjske železniške legitimacije v tem mesecu. Tisti, ki se bodo prizglašili meseca marca, bodo dobili železniške legitimacije šele prve dni aprila. Reflektanti naj si torej narode pravčasno legitimacije. Rezervni oficerji, ki niso še dvignili železniških legitimacij, naj se zglase v pisarni pododborja čimprej med poslovnimi urami v torek ali petek od 17.30 do 18.30. Udeležence rezervnih oficerjev-pododbor Ljubljana.

— Na VI. simfoničnem koncertu Ljubljanske filharmonije 8. marca bo poleg znamenitega dirigenta g. Rhene-Batona nastopil tudi naš priznani pianist g. prof. M. Lipovšek. Prodaja vstopnic bo od 1. marca dalje pri blaginji kina Uniona.

— Lutkovni oder »Sokola Ljubljana« — Vč priporoči v nedeljo 28. t. m. ob pol 11. v Sokolskem domu izvrstno slovensko lutkovno igrvo Ivana Albrehta »Koren-lečen« v režiji br. Paška. Vabimo sokolsko mladino, da poseti igrvo v velikem številu, vabljeni pa so tudi starši in prijatelji lutkovne umetnosti. Zdravo!

— Iz Jaz sem za »generalni štrajke« se odreže 60-letna Barba, ko jo vprašajo, ali se tudi ona strinja z ostalimi nezadovoljnimi ženami. Koliko zmešnjave in smeha povzroči ta »štrajke«, boste videli v soboto 27. in v nedeljo 28. t. m. v šentjakobskem gledališču. Burka »Zakonci stavkajo« je polna kmečkega humora. Posetite predstavi polnoštevino. Začetek ob 8.15.

— Iz Predavanje v sokolskem domu v Šiški. V petek bo ob 20. predaval pravni referent OVZD br. dr. Branko Alujevič o temi: »Od liberalizma do kolektivizma«. Po predavanju bo film »Med dvema ognjemac«.

— Sokolski lutkovni oder bo uprizoril v nedeljo 28. t. m. ob 15. v Sokolskem domu v Gaberju lutkovno igrvo »Jaka požrhuht«.

— Celjski odsek Zveze Maistrovih borcev bo priredil v četrtek 4. marca ob 20. v salonu gostilne »Pri mostu« na Bregu predavanje »Celje in Maribor v borbi za severno mejo 1918—1920«. Predaval bo g. dr. Ervin Mejak. Vabljeni so tudi nečlani. Na dnevnem redu je tudi razgovor o ustanovitvi celjske Legije koroskih borcev, katere glavni odbor bo poslal na sestanek za stopnika.

— Umrli je v sredo na Kralja Petra cest 24 v starosti 78 let upokojeni višji inženjer in inženjski major g. Karel Petri, ki je bil po vojni več let vodja Mestne elektrarne v Celju. Pokojni je bil izredno korekten, blag in značajan mož. Pogreb bo v soboto ob 17. iz mrlišnice na mestnem pokopališču. V celjski bolnici je umrl v sredo 66letni Stefan Kompolšek, delavec brez posla in stalnega bivališča. V četrtek pa 53letni krojač Ferdo Milarčič iz Ločnega dola pri Rogasni Stani.

— Dve nesreči. Ko je 53letna kočarjeva žena Marija Dračeva iz Bukovja pri Slivnici v sredo jutraj zajemala vodo iz vodnjaka, jo je zgrabilo vrelo za dviganje vode in ji odtrgalo levo roko. Ko je 26letni brezposelni dmlnar Ivan Pukmajster iz Voljnika v torek doma žagal drva, si je po nesreči prežgal prste na levi roki. Pomoščena se zdravi v celjski bolnici.

— Celjska podružnica »Merkurac«, društva trgovskih in privatnih nameščencev Ju goslavije, je imela sredi v Narodnem domu svoj redni letni občni zbor, na katerem je bil z malimi izjemami soglasno izvoljen nov odbor z doseganim predsednikom g. ravn. Dragom Kraljem na čelu. Podružnica ima 259 članov. Število članstva stalno narašča.

Iz Ljutomer

— Občni zbor Sokola v Radgoni je bil v soboto zvečer ob lepem številu članstva in vodil ga je br. Mavrič »Poročnik« funkcinarjev so pokazala veliko aktivnost društva. Načelnikovo poročilo govori o napredku telovadskih, ki jih je bilo ob koncu leta 125 in so telovadili 317 ur. Oddelki so sodelovali pri vseh nastopih okrožja in izven njega. Prosvetno delo je bilo pravilno usmerjeno. Statistični podatki kažejo kakor po vseh edinicah, da so se vrste našega članstva precej izšile, ker je tudi najboljše, da je ostalo, ki je res po svoji ideji med nami, vse drugo pa je šlo, tako da ima danes 90 članov, 21 naraščajnikov in 84 dece. Blaginja je izkazovala ob koncu leta 49.801,90 Din. Tudi vsa ostala poročila so pokazala dovolj dela. Zupni upravi je bila predlagana naslednja uprava: Mavri

— Nedelja v gledališču. Popoldne ponovno letošnje najpriljubnejše predstavo, nad vse zabavno Nušičevo komedijo »Dre. Zvečer bo neprekinjeno zadnja uprizoritev Abrahamove priljubljene opere »Ples v Savoyu« po globoko znanih cenah.

— Proračun radvanjske občine. Te dni se je vrsila v Radvanju občinska seja, na kateri so razpravljali o proračunu za leto 1937-38. Predviden je proračun z 202.558 dinarjev izdatkov, primanjiljak dohodkov bodo krili s 45% doklado na neposredne davke.

— Po 20 letih iz Rusije. Včeraj se je vrnil iz ruskega ujetništva 40letni poljedelec Ivan Stanojevič iz Skočica v drinski banovini. Z njim je prišla njegova žena Rusinja in 13letni sin. Pripovedoval je o neznanih razmerah v Rusiji, kjer je plačal za kg kruha 64 dinarjev v naši valuti. Da se je Stanojevič lahko vrnil v domovino, je zaslug mednarodnega Rdečega križa, ki mu je priskrbel potrebne listine za potovanje, od našega konzulata na Dunaju pa je dobil znatno denarno podporo.

— Ker je otroka živega zakopala, se je morala zagovarjati pred mariborskim sodiščem 27letna služkinja Antonija Pirš iz Luške vasi pri Poljčanah. Obtožnica ji očita, da je novembra preteklega leta po porodu zakopala živega novorojenčka.

— Več zdravnikov v mariborski bolnici! je parola staviujočih zdravnikov-volonterjev. Statistika dokazuje, da ima mariborska bolnica povprečno 500 bolnikov dnevno in zato sedanje število zdravnikov nikakor ne zadostuje. Istega mnenja je, kakor staviujoči volonterji, ki se upravičeno bori za svoje pravice, je tudi mariborska javnost, ki z zanimanjem sledi poteku stavek.

— Smuška tekma Maribor—Zagreb. V nedeljo, dne 28. t. m. se vrši pri Senjor. jevem domu na Pohorju medmestna tekma v slalomu Maribor—Zagreb. Organizacija prireditve je v rokah agilnega zimsko sportnega oddelka Slovenskega planinskega društva v Mariboru.

— Razpis smučarskih tekem SK Reke. Smučarska sekcija SK Reke razpisuje za nedeljo 28. t. m. klubske tekme na Polzevem. Starti je za seniorje na 12. za juniorje na 6 km. Starti točno ob 11. pri domu na Polzevem. Prvi trije vsake kategorije prejmejo lične diplome in plakete. Za člane smučarske sekcije kluba so tekme obvezne. Odhod tekmovalcev ob 7.24. Zbirališče ob 7. na glavnem kolodvoru.

— Stanovanje. eno ali dvosobno, z vsem komfortom v bližini Kolodvorske ul., iščem. Ponud. na upr. Slov. Naroda pod »Stanovanje«. 627

— SOBO prazno in lepo opremljeno oddam. Naslov v upravi Naroda. 628

— ENOSOBNO STANOVANJE s kuhinjo iščeta dve osebi za 1. marec. Naslov pove uprava »Slov. Narodac«. 626

— Stanovanje. Beseda 50 par, davek 3 Din Najmanjši znesek 8 Din

— OPREMLJENO SOBICO (evn. kabinet) s posebnim vhodom išče gospodična blizu središča mesta. Ponudbe z navedbo cene na upravo lista pod »Solnčnac«. 612

— SUHA DRVA KOKS in TRBOVELJSKI BREZ PRAHU NUDI L. POGAČNIK Bohoričeva 5 — Telefon 20-59

— JABOLKA štajerska po Din 3.50 dobite: Krekov trg 11 — dvorišče. 625

— MALI OGLASI Beseda 50 par, davek 3 Din Najmanjši znesek 8 Din

— RAZNO Beseda 50 par, davek 3 Din Najmanjši znesek 8 Din

— PRODAJ Beseda 50 par, davek 3 Din Najmanjši znesek 8 Din

— DOBRO DOMAČO HRANO audim tik opere po zelo nizki ceni. Naslov v upravi »Slovenskega Narodac«. 634

— KLISEJE ENO VEČERNO JUGOGRAFIKA. VESTRA NASIP 23

Karl, starosta; Samec Franc, podstarosta, narodnoobrambni referent in socialni referent; Stanovšek Fran, načelnik; Benko Geza, podnačelnik; Ogorelec Marica, načelnica; Puhlin Anica, podnačelnica; Valter Potočnik, prosvetar; Burja Mara kot namestnica; Janko Sveneš, tajnik; Bračko Greta kot namestnica; Kolarič Franjo, blaginjak; Jurša Marta, kot namestnica; Sušec Janko, gospodar, Cividni stane, statističar; Jurko Mario, praporščak. Korošec Maks kot namestnik; dr. Jan Sedlaček, društveni zdravnik; Revelante Zlata, odbornica; revizorji: Požun Hinko, Kriše Lojzka. Kur-nik Marica; namestnika Korošec Anton in Struel Anton; Častno razsodišče: dr. Boezio Lenart, Klinec Ludvik, Potočnik Mijo, Burja Zarko in Nemeč Peter.

Iz Trbovelj

Predavanje CMD: Tukajšnji podružnici Ciril Metodove družbe prireditve v petek, 26. t. m. ob pol 8. uri zvečer v sokolskem domu predavanje »Kočevska v sliki in besedi«. Predavatelj pride iz Ljubljane. Po predavanju bo občni zbor obeh podružnic.

Kupujte domače blago!

Velik shod rudarskega delavstva

Rudarsko delavstvo se zanima za volitve v bratovsko skladišnico, ki bo v nedeljo

Trbovlje, 25. februarja

Kako velik pomen pripisuje rudarsko delavstvo volitvam v bratovsko skladišnico, ki bodo prihodnje nedeljo, je najbolje pokazal današnji shod, ki se je vršil ob 17. uri v dvorani delavskega doma. Dvorana z galerijami je bila polno zasedena. Zanimanje je pa tudi povsem razumljivo, kajti bratovske skladišnice, dasiravno danes v svojih finančnih temeljih močno omajene, so še edino upanje na vsej zaslino starostno preskrbo rudarskega delavstva. Zato utegne biti tudi volilna udeležba v nedeljo zelo velika.

Shod je otvoril predsednik krajevne Zveze rudarjev Jugoslavije g. Pliberšek, ki je po objavi dnevnega reda podal besedo trboveljskemu županu g. Klenovšku. Govornik je v kratkih izjavah predložil zborovalcem nekatere intervencije občine, med drugim zaradi nedavno objavljene redukcije delavstva na dnevni kopu Dobrna odnosno podjetju Dukič. Občina hoče predvsem obvarovati redukcije družinskih očetov in take delavce, ki so že 10 let v občini, torej so tukajšnji občani. Svoj govor je zaključil s pozivom na razredno zavest in solidarnost rudarskega delavstva pri nedeljskih volitvah.

Za predsednikom občine je spregovoril glavni tajnik Zveze rudarjev g. Arh iz Zagorja. Le-ta je v obširnih izjavah razlagal začetke rudarskega zavarovanja na borbe razrednega proletarijata pred 50 leti za uveljavljanje rudarskega zavarovanja. Ko je bilo leta 1889 to zavarovanje očitno, je bil dosežen velik uspeh, kajti delavstvo je imelo v upravi rudarskega zavarovanja po tem pravilniku 2/3 večino, podjetniki pa le 1/3. V bratovskih

vinogradu. Detomorilka je bila obsojena na 6 mesecev zapora.

— Več zdravnikov v mariborski bolnici! je parola staviujočih zdravnikov-volonterjev. Statistika dokazuje, da ima mariborska bolnica povprečno 500 bolnikov dnevno in zato sedanje število zdravnikov nikakor ne zadostuje. Istega mnenja je, kakor staviujoči volonterji, ki se upravičeno bori za svoje pravice, je tudi mariborska javnost, ki z zanimanjem sledi poteku stavek.

— Smuška tekma Maribor—Zagreb. V nedeljo, dne 28. t. m. se vrši pri Senjor. jevem domu na Pohorju medmestna tekma v slalomu Maribor—Zagreb. Organizacija prireditve je v rokah agilnega zimsko sportnega oddelka Slovenskega planinskega društva v Mariboru.

— Razpis smučarskih tekem SK Reke. Smučarska sekcija SK Reke razpisuje za nedeljo 28. t. m. klubske tekme na Polzevem. Starti je za seniorje na 12. za juniorje na 6 km. Starti točno ob 11. pri domu na Polzevem. Prvi trije vsake kategorije prejmejo lične diplome in plakete. Za člane smučarske sekcije kluba so tekme obvezne. Odhod tekmovalcev ob 7.24. Zbirališče ob 7. na glavnem kolodvoru.

— Stanovanje. Beseda 50 par, davek 3 Din Najmanjši znesek 8 Din

— OPREMLJENO SOBICO (evn. kabinet) s posebnim vhodom išče gospodična blizu središča mesta. Ponudbe z navedbo cene na upravo lista pod »Solnčnac«. 612

— SUHA DRVA KOKS in TRBOVELJSKI BREZ PRAHU NUDI L. POGAČNIK Bohoričeva 5 — Telefon 20-59

— JABOLKA štajerska po Din 3.50 dobite: Krekov trg 11 — dvorišče. 625

— MALI OGLASI Beseda 50 par, davek 3 Din Najmanjši znesek 8 Din

— RAZNO Beseda 50 par, davek 3 Din Najmanjši znesek 8 Din

— PRODAJ Beseda 50 par, davek 3 Din Najmanjši znesek 8 Din

— DOBRO DOMAČO HRANO audim tik opere po zelo nizki ceni. Naslov v upravi »Slovenskega Narodac«. 634

— KLISEJE ENO VEČERNO JUGOGRAFIKA. VESTRA NASIP 23

— STANOVANJE eno ali dvosobno, z vsem komfortom v bližini Kolodvorske ul., iščem. Ponud. na upr. Slov. Naroda pod »Stanovanje«. 627

— SOBO prazno in lepo opremljeno oddam. Naslov v upravi Naroda. 628

— ENOSOBNO STANOVANJE s kuhinjo iščeta dve osebi za 1. marec. Naslov pove uprava »Slov. Narodac«. 626

— Stanovanje. Beseda 50 par, davek 3 Din Najmanjši znesek 8 Din

Zobna prevlaka je ravnotako odvratna kakor nevarna.

Zobno prevlako zoprne barve, ki polagoma načenja zobno sklenino, lahko odstranimo na najenostavnejši način. Zjutraj kot prvo, očistimo si temeljito zobe s Chlorodontovo zobno pasto. Chlorodont, ta prijetno osvežujoča melivična zobna pasta, napravi s svojo močno, toda neškodljivo čistilnostjo zobe bleščeče bele in s tem vsak obraz privlačen in lep. Zvečer kot zadnje, očistite si brez-pogojno predno greste spat ostanke jedil izmed zob, s tem da jih še enkrat temeljito očistite z zobno pasto Chlorodont.

Peneči ali ne peneči se Chlorodont, obe kvaliteti sta enako dobri. Domači proizvod. Zadostuje ako le trikrat vbrizgnemo ustno vodo Chlorodont v kozarec s čim se poveča osvežujoči učinek redne zobne in ustne nege s Chlorodontom

Zrcalo duševnih potreb

Nekaj zanimivih števil o poslovanju naše največje javne knjižnice

Ljubljana, 26. februarja. Število knjižnic je zanesljivo merilo kulture in civilizacije naroda, je rekel neki pisatelj. Še bolj zanesljivo merilo kulture in izobrazbe naroda je pa poleg količine duševne hrane, po kateri sega, tudi kakovost te hrane. V tem pogledu nudijo našim pedagogom številke, ki kažejo duševne potrebe širših plasti prebivalstva, kaj zanimiva in tudi presenetljiva dejstva. Za vse vrste vzgojke in vzgojevalce, kakor šole in zavode, je brez dvoma odločilno za presojanje vzgojnega prizadevanja in uspeha tole vprašanje: Ali se nam je posrečilo gojenje preobraziti tako, da se je v njih vzbudila pristna potreba po kulturnih vrednotah, ki so nam jih dali veliki vzorniki, veliki kulturni ustvarjalci? Ali smo s svojim vzgojnim prizadevanjem vzbudili v gojenih otrocih potrebo po plemenitih kulturnih dobrinah, ki se kaže v konzumu vrednih, kakovostnih produktov velikih sinov naroda?

Šentjakobska knjižnica, ki se je pred petimi leti preselila v pripravnije prostore v hiši Slovenske matice na Kongresnem trgu, je naša največja javna knjižnica. V prometu ima okoli 33.000 knjig. Med izposojevalci so seveda v večini ljubljanci in ljubljanki, knjižnica pa pošilja knjige tudi v vse druge kraje Slovenije, največ na Stajersko in v Prekmurje, pa tudi v vse druge banovine, kjer prebivajo Slovenci, kakor v Knaževcu in Debar. Do nedavnega so romane njene knjige tudi čez mejo v Belgijo in Francijo. Okoli 500 zapojev pošlje vsako leto po pošti v razne kraje Jugoslavije. V Ljubljani ima vpisanih okoli 18.000 obiskovalcev in izposojevalcev, tako da lahko rečemo, da ima toliko strank kolikor je družin v Ljubljani. O količini in kakovosti izposojenih knjig v preteklem letu nam pa zgornje govore sledeče številke.

V l. 1936. je Šentjakobska knjižnica izposodila 178.503 knjige 56.702 strankama. Na vsako stranko pridejo torej okoli tri knjige, kar dokazuje, da naši ljudje radi berejo. Nedavno smo čitali v praških listih, da je največja praška mestna knjižnica, ki ima okoli 60 podružnic, izposodila lani nad 1 milijon izposojalcev nekaj nad 2 milijona knjig, tako da prideta torej na vsako stranko samo 2 knjigi. Tudi glede na število prebivalstva kažejo te številke, da je pri nas konzum knjig večji kakor v Pragi.

Odlodilneje za kulturni nivo naroda je kakovost knjig, po katerih povprašuje. Glede tega pa pravijo številke, da naši ljudje najraje bere romane in povesti in po učne, znanstvene knjige. Slovenskih romanov in povesti (všteti so tudi prevodi iz tujih literatur) je knjižnica izposodila 68 tisoč 822. Število konzumiranih znanstvenih del je v primeri s prejšnjimi majhno, toda vseeno večje kakor število izposojenih pesni in dramatičnih del. Knjižnica je izposodila 2388 poučnih knjig, to je zgodovinskih, zemljepisnih, potopisnih, jezikoslovnih, modroslovnih, vzgojskih, tehničnih, zdravstvenih, pravnih in političnih knjig. Zanimivo je, da je bilo največje povpraševanje po politični in sociološki slovenski in nemški literaturi. Pesniških zbirke je bilo izposojenih samo 317, dramatičnih del pa 703. Torej velja še vedno, da slep je, kdor se s petjem ukvarja! Slovenskih knjig torej skupaj 72.230.

Presenetljivo dejstvo je, da je knjižnica izposodila 24.569 več nemških kakor slovenskih knjig, in sicer nemških romanov, povesti, dramatičnih del in pesmi 91.750, nemških znanstvenih del pa 5049, skupaj 96.799 knjig.

Srbohrvatskih knjig je knjižnica izposodila 5552. Povpraševanje po srbohrvatski literaturi je zadnja leta živahnije.

V primeri s predlanskim številom se je lani konzum zvišal za okoli 1000 knjig. Izmed tujih literatur stoji na prvem mestu glede na število izposojenih knjig francoska (1968), italijanska (842) in angleška literatura (491), potem pa slede ruska (225), češkoslovaška (191) in poljska literatura (11). Knjig v esperantu so izposodili 68, modnih listov pa 852.

In najbolj priljubljeni avtorji? Evo jih po vrsti, ki marsikomu ne bo všeč: Karel May, Cankar, Stritar, Tavcar, Jurčič, Milčinski, Galsworthy, Pregelj, Finžgar, Kraiger, C. Doyle, Šorli, Reymont, Keller, J. Verne, Dumas, Wallace, Zeyer, Sienkiewicz, Gorki, Svansson, Cosić, Malovrh, Alešovec, Kozak, Levstik, Kranjc, Miško, In-

Domovina najgrših žensk

Trgovska cena boljše polovice — Vse, kar prime v roke ženska, prinaša nesrečo

Znani potovalec novinar Demaitre se je vrnil s študijskega potovanja po Južnem oceanu, kjer se je mudil več let, in napisal je zanimivo poročilo o svojem potovanju. Mnogo je ljudi, ki jih vleče hrepenenje na Južni ocean, poln čarov, kakor so jih opisovali pomorščaki v svojih povestih. Južni ocean si mislijo kot raj, kjer teče človeško življenje brezskrbno pod vedno jasnim nebom. Predmet njihovega hrepenenja pa niso ljudje vobče in njihovo življenje na nešteti otokih pod Južnim križem, temveč v prvi vrsti ženske, o katerih mislijo, da so krasne, izredno dražestne boginje, porojene iz morske pene. Zdi se pa, da v resnici ni vse tako.

Tudi v Južnem oceanu, zlasti na Samoa, Tahiti in Havajskih otokih so lepe ženske, toda Južni ocean je velik in v mnogih krajih so ženske naravnost ostudne. Demaitre piše o tem: »V vsej Mikroneziji so ženske tako grde, da bi se zdela afriška zamorka ali Eskimka Evropeu v primeri z njimi naravnost lepota. Večinoma so majhne in silno umazane, glave imajo obrbte, nosove ploščate, trebuh velike, obraze pegaste in zgubane že v mladosti. V tem pogledu niti otroci niso izjeme. 8—12 letna deklica že vzbuja v človeku gnus.

Usoda teh žensk je vredna vsega pomilovanja, kajti že od mladih nog morajo služiti možem kot vprežna živala, dan za dnem, od jutra do večera, leto in dan. Ženske obdelujejo koruzna polja, pokladajo živali, pobirajo kokosove orehe, opravljajo vsa gospodinjstva dela in pazijo na otroke, če jih že ne morejo pustiti brez nadzorstva. Čeprav opravljajo toliko dela, jih ne upoštevajo in živeti morajo v stalnem poniževanju. Njihova vrednost je čisto trgovska in večkrat jih cenijo nižje od prašičev. Za pet verižic giri-giri (morske pene) ali za tri verižice kuma-kuma (neke vrste morski raki) lahko dobiš vsako žensko. Na obali pa lahko kupiš tako verižico že za nekaj dinarjev.

Mož, ki ima tri žene, velja za bogataša, kar se pa ne tiče vrednosti njegovih žen, temveč premoženja, ki mu ga pridobije žene s trdim delom skozi vse življenje. Mikronežani se ne ženijo z dekleti svojega plemena, temveč dajejo prednost pripadnicam drugih plemen. Če so z »dobavo« zadovoljni, nastane med obema naselbinama prijateljstvo, v nasprotnem primeru pa spregovorita lok in puščica. Tako sovraštvo privede večkrat do medsebojnega iztrebljenja. Ta način ženitve med plemeni ali celo med otoki ima pa to posledico, da se moč in zena privi vidita na dan svoje poroke. Poročni obredi so kaj enostavni. Starši poročencev se pozdravijo in med seboj obdarujejo, potem pa pridejo na vrsto »oklice«. Nevestin oče vzame v roke nekaj kokosovih orehov in jih vrže na tla, rekoč: »To spada k doti moje hčerke!« Če ženin pobere orehe, pomeni to, da je z nevesto zadovoljen. Če mu pa dekle ni všeč, jo hitro popiha v najbližjo kočjo. Taka odklonitev pa ne velja za žalitev in nima nobenih posledic. Spor nastane večinoma glede stroškov.

Mlado ženo čaka težko življenje, polno dela za moža, ki pazi na njo na vsakem koraku. Moževa ljubosumnost pa ni izraz ljubezni. Mož samo čuva svoje imetje, da bi mu ga nihče ne ukradel. V Mikroneziji imajo ženske samo gospodarsko vrednost. Zato zakonolomstvo ni zakonolomstvo, temveč tatvina in se kot taka tudi kaznuje. Nevesto ženo ubijejo s puščico s tremi konicami, nezvestega moža pa s puščico s štirimi konicami. Take puščice rabijo samo za usmrtnice zločincev.

Ločitev je znana, toda samo pri nekaterih plemenih. Kanaki, ki se vse življenje

golič, Prešeren, Zupančič, Gregorčič, Dostojevski, Tolstoj, London, Čehov, Deeping, Zweig, Balzac itd.

V nemščini so na prvem mestu Gogol, Ganghofer, Uundset, Wassermann, Th. Mann, Christie itd., v srbohrvaščini Krlježa, Gjalski, Nazor itd., v francoščini Maupassant, Zola, Prevost, Daudet, Balzac itd. Ob tej prilici naj omenimo še zavidljiv napredek Šentjakobske knjižnice v zadnjih letih pod vodstvom knjižničarja g. Matije Rodeta.

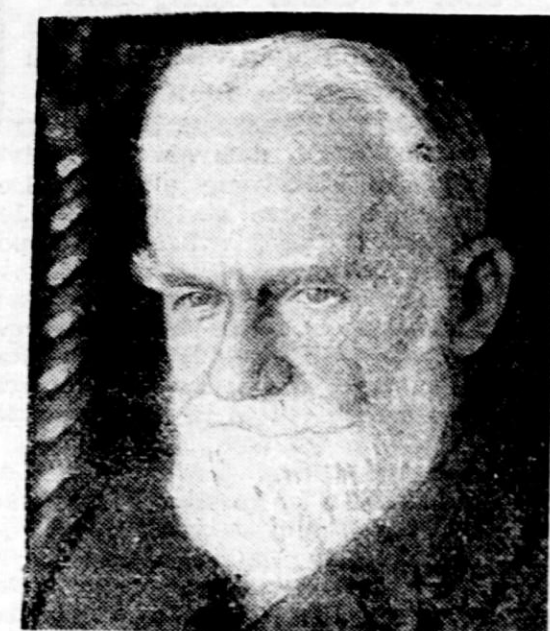
L. 1923. je imela knjižnica 33.624 izposojalcev, ki so si izposodili 135.336 knjig. L. 1926. je število izposojalcev naraslo že na 45.316, število izposojenih knjig pa na 176.745. V naslednjih letih je knjižnica pridobila vsako leto okoli 1000 novih strank. Lani je po tem naraščanju število strank prvič padlo za okoli 400, število izposojenih knjig pa za 8000, v primeri z l. 1935. Kakor kaže so se ljudje morali omejiti zaradi krize, ki je občuti posebno srednji sloj, ki je glavni konzument knjižnice, tudi v duševnih potrebah.

v Arizoni, v državi Ohio in celo na Japonskem. Pojavljala se je v različnih oblikah, toda isti bacil je prihajal o istem izvoru. Vse oblike bolezni so bile enako močno nalezljive. Okužili so se tudi zdravi niki, ki so novo bolezen proučevali, med njimi tudi Francis.

Z novo boleznijo se je pojavilo mnogo bolj nevarnih naravnih pojavov. Tako so na Norveškem že davno vedeli, da poginejo vsi zajci v dolinah, kamor prilete nalezljivi. Norveški zdravniki so tudi do gnali, da so nosilci te živalske kuge na nalezljivih živalih klošci, ki se od nalezljivih okužijo. Tularemija se širi po vsem svetu. Po opisu prejšnjih epidemij se po kaže okuženemu telesu tri dni po okuženju s hudo mrzlico. Najprej začne človeka boleti glava, potem pa vse telo. Srce močno utriplje, bolnik je kakor omanjen. Pozneje se pojavijo še novi znaki, telo začne na gotovih krajih gniti, zlasti je tra in pljuča. K sreči večina bolnikov ozdravi. Nova epidemija se je pojavila tudi že na Češkoslovaškem.

Shaw vegetarijanec

Slavni pisatelj Bernard Shaw je vegetarijanec in odločno odklanja uživanje mesa. Nekoč je izrazil željo, naj bi v njegovem pogrebu voz ne vpregli konji, pač na namestu njih vse živali ki jih v življenju ni pojedel. To bi bil daljši žalni sprevod, nego za ime katerikoli kralj ali ameriški tolovaj. Nekoč so Shawa povabili na gostijo, kjer na gospodinjka ni vedela ali ni hotela

vedeti, da je Shaw vegetarijanec, a morda je hotela samo izkušati. Na mizo je prihajala ena mesna jed za drugo, toda Shaw se ni nobene dotaknil.

— Kaj pa vam je, mojster Shaw? — ga je vprašala gospodinja. — Kaj niste lačni? — Lachen sem posteno, — je odgovoril pisatelj. — toda vajen nisem delati iz svojega želodca pokopališče za umrle živali.

Zračni promet čez ocean

Letos jeseni bo odprt angleško-ameriški zračni promet čez Atlantski ocean in s tem se prične novo razdobje v razvoju mednarodnega prometa. Če bi ne bil svet tako obremenjen z gospodarskimi stiskami in političnimi spori, bi gotovo proslavili ta dogodek po 10 letih prvega prekooceanskega poleta kot svetovno senzacijo. Toda Evropa in Amerika imata zdaj dovolj drugih skrbi. Reden zračni promet čez ocean zanima zato svet v prvi vrsti iz vidika moderne tehnike.

Prva leta bodo letali čez ocean 50 do 60 tonskih hidroplani z motorji, ki dopuščajo povprečno hitrost 175 do 200 morskih milj na uro, kar pomeni štiri do šestkrat večjo hitrost, nego jo imajo moderni potniški parniki. Pot iz Amerike do Anglije odtodno do Irske bo trajala 20 do 22 ur. Prvi cilj, ki ga hoče doseči angleško-ameriška letalska družba, je potovanje iz New Yorka v London v enem dnevu. V vsakem letahu bo prostora za 40 do 50 potnikov. Letala bodo seveda zelo udobna s saloni, spalnimi kabinami, jedilnicami, klubskimi prostori in radijskimi postajami, da bodo ves čas v zvezi z obema deloma sveta. Za začetek računajo s 6 do 8 letali. Prihodnje leto ali najpozneje leta 1939 bodo že lahko ljudje potovali čez morje po zraku vsaj enkrat čez ne dvakrat dnevno v obeh smereh.

V SOLI
— Da, gospodje, — pravi profesor, — če prečita človek te stih, mora nehoti pomisliti: Vsaka doba ne rodi Homerjev. Kaj pa mrmrate vi tam v zadnji klopi? — Džak: Jaz pravim samo, gospod profesor: Hvala bogu, da jih je tako malo.

ZALJUBLJENCA MED SEBOJ
— Danes ti pa že moram povedati, draga, da sem siromašno dekle.
— Križ dobi, le kako si se mogla tako dolgo igrati z mojimi najsvetejšimi čustvi!

V VOJASKI BOLNICI
Vojaki kirurg amputira nogo vojaku, ki bolešno stoka. Kaj pa stoka, tristo vragov, se zadere nanj, — kar pomisli, koliko bi moral plačati za tako operacijo v civilni bolnici, jaz ti jo pa napravim tu brez plačila.

Nova kuga

Pred kakimi 30 leti so spoznali v Kaliforniji kugi močno podobno bolezen, ki je razsajala tam med vevericami, divjimi in domačimi zajci, ovčami in volkovi. V krvi obolelih živali so našli bacil, ki so mu dali ime 9 let pozneje in sicer v Utahu, kjer je proučeval to bolezen učenjak Francis. Bolezen se je pa jela ta čas hitro širiti tudi med ljudmi. V krvi bolnih ljudi je našel Francis bacil, istoveten z onim, ki so ga našli v krvi kalifornijskih veveric. Francis je nazval novo bolezen tularemija po dolini, kjer je odkril bacil. Isto epidemijo so pa ugotovili zdravniki tudi

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

Potrji globoke žalosti javljamo, da nas je naš iskreno ljubljani dobi soprog, oče, brat, svak, stric i. t. d., gospod

dr. Janko Kersnik
ravnatelj Kmetске posojilnice ljubljanske okolice

zapustil po kratkem trpljenju v četrtek, dne 25. t. m. ob 23. uri.
Nepozabnega pokojnika bomo spremili na zadnji poti v soboto, 27. t. m., ob 15. uri iz Stare poti šte. 2 na pokopališče k Sv. Križu.
Venci se v prid dobrodelnim namenom hvaležno odklanjajo.
V LJUBLJANI, dne 26. februarja 1937.

PAVLA roj. KNEZ, soproga; JANEZ, abs. tehnik, MICA, ALEŠ, cand. iur., otroci — in ostalo sorodstvo.

Georges Ohnet:

ZADNJA LJUBEZEN

Roman

— O čem razmišljate? — jo je vprašal baron. — Ali mi hočete biti prizanesljivi? — Ne morem, ker ne zaupam vaši nenadni izpremembi. Vse to bo menda posledica izpremembe vašega bivališča. Tu ob morju se dolgočasite, razvedrila iščete, in zato bi radi ljubimkovali z menoj. Mislite si pač: to dekle je prišlo iz Amerike, to bi bilo nekaj zame, gotovo se razlikuje od drugih... Zapletem se z njo v ljubaven romanček in pomagala mi bo prebroditi dolgočasje do lova. Kaj ne, da je tako?

— Res je, — je odgovoril Cravant mirno, — in prav kmalu vam to dokazem.

— In ta dokaz bo?

— Največji dokaz, kar jih more možki doprinesti svoji ljubezni.

— Radovedno ga pričakujem.

Čim je izgovorila te besede, je zaškripal pesek za njima, Lucie se je obrnila in naglo vstala. Ves bled je stal za njima Armand.

— Ali ste že dolgo tu? — je vprašala v zadregi.

51

— Ne, prav kar sem prišel, — je odgovoril z izpremenjenim glasom. — Dame so me poslale. Vrniti se moramo, čas je že.

— Koliko je pa ura?

— Tri.

— Ze?

Nasmehnil se je porogljivo, češ, vama je pa čas hitro minil. Izraz njegovega obraza, glas in vedenje, vse je izdajalo tako globoko bolelo, da se je Lucii zasmililo. Počasi so se vračali proti restavraciji. Kočija in konji so jih čakali pred vhodom. Grof se je obrnil h Cravantu, rekoč:

— Povej, prosim, družbi, da krenemo na pot takoj, čim bo gospoda želela.

— Takoj!

Izginil je na dvorišču. Armand in Lucie sta ostala sama in spogledala sta se. Armand se je komaj premagoval, da ni obsul Lucie s težkimi očitki. Nekaj časa je stal nepremično, potem jo je pa prijel za roko in potegnil k sebi, rekoč:

— Rekel je vam, da vas ljubim, kaj ne?

Njegov osoren glas in neutemeljenost njegovega vprašanja je tako neprijetno zadela Lucio, da je odgovorila ogorčeno:

— Kaj nima pravice povedati mi tega? In jaz ne bi imela pravice poslušati ga?

Armandu so drgetale ustnice in potne srage so mu stopile na čelo, ko je nadaljeval:

— Torej vam je rekel to? In kaj ste mu odgovorili?

— Kaj vas pa briga to?

— Lucie, prizanesite mi, lepo vas prosim. Nesrečen sem.

Njegova resnična bolelost ji je omehčala srce. Zmajala je z glavo, rekoč:

— Odpotovati hočem, grof, da ne bom kriva vaše nesreče.

— Ne, — je dejal prošeče, — nikar se ne jezite. Bodite tako dobri in povejte mi, kaj ste mi odgovorili.

— Rekla sem mu, da lahko najde tu drugačno razvedrilo in da ni treba baš dvoriti meni.

Armandu se je zjasnil obraz od radosti. Sklonil se je k Lucii in zašepetal z zamolklim glasom kakor da se sramuje pravkar izgovorjenih besed: Hvala!

VIII.

Po obedu se je Paul izprehajal na vrtu vile de Fontenay med prijetno duhtečimi rožami z grofico, dočim sta baron in baronica Tresorier govorila z Armandom. Govorila sta tiho, izogibajoč se skupini svojih prijateljev kakor bi se bala, da bi ju ne slišali. Že po obedu, ko je prišla na terasi na mizo črna kava in ko so si prižgali cigarete, sta se Mina in bratranec njenega moža umaknili v kot in se tiho pogovarjala.

— Lucio hočete imeti čisto zase, — je dejala grofica navidez brez posebnega namena.

— Kaj se zato jezite name? — je vprašal Cravant.

— Nikakor ne. Mistim, da vam je bil pogovor

z njo med štirimi očmi prijeten. In nisem tako sebična, da bi se zaradi tega pritoževala.

— Priznajte, da sem dobro izkoristil to priliko, kajti Lucie je nas danes razočarala s svojo odločitvijo.

— Po povratku je bila videti manj vesela nego pri odhodu. Pred obedom mi je sporočila, da je ne bo k obedu. Nekam slabe volje je.

— Menda se baš zato zdi tako mikavna.

— Torej je vam zelo všeč?

— Tega ne tajim.

— In ste ji to povedali?

— Da, priznal sem ji to.

Grofica se je ustavila in ošinila barona s svojim »knežjim pogledom«, kakor je trdil on, potem je pa dejala zelo nežno:

— Slutila sem to in zato sem hotela nocoj govoriti z vami. Vi ste mož na svojem mestu, Paul, in gotovo boste razumeli, kakšne obveznosti mi nalaga gostoljubnost do sorodnice. S tem, da je prestopila prag mojega doma, je prišla Lucie moralno pod mojo zaščito. Moja leta mi dovoljujejo ravnavati z njo tako, kakor da je moja hči. Umestno je torej, če vas resno vprašam, kakšne namene imate z njo?

— Kakšne namene imam, draga grofica? — je odgovoril Paul žarečih oči. — Kaj enostavne in Lucii jih nisem prikrival. Prosil sem jo, naj postane moja žena.

— To ste storili Paul? — je vprašala grofica vsa razburjena.